Anul LXXXIV — Sibiu, 8 Noemvrie 1936 — Nr. 46

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea

Inalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului nostru NICOLAE la congresul Asociației clerului „A. Șaguna", ținut la Turda

(După notele sumar luate)

N'am voit să mi se pună absență nici de astădată, la congresul preoțimii din mitropolia noastră. Precum am stat la leagănul *Asociației „A. Șaguna"* a clerului nostru, așa am ținut să mă găsesc an de an la toate întrunirile ei. Astăzi am venit cu bucurie mai mare, știind că am să întâlnesc la congres și pe Prea Sfinții noștri episcopi: *Nicolae* dela Cluj și *Nicolae* dela Oradea. Mi-am zis: nu e chip să mă lipsesc de bucuria de a fi și eu acolo unde sunt Prea Sfințiile Lor. Știam că-i înconjurați cu o caldă iubire, pe care le-o veți păstra pentru toată viața. Această iubire le va fi un sprijin prețios în activitatea rodnică pe care Prea Sfințiile Lor sunt hotărâți să o desfășoare pentru Biserică și Neam. La rândul Lor Prea Sfințiii nutresc în inimă profundă iubire către toți fiii Bisericii și către slujitorii sfintelor ei altare, iubire pe care, aici la congres, o vor arăta prin cuvânt, iar acasă prin faptă. Cu sufletul lor sunt prezenți în mijlocul nostru și Prea Sfințiii Episcopi *Vasile al Caransebeșului* și *Andrei al Aradului*, cari au fost împedecați de a veni în persoană.

La întrunirea de azi avem bucuria de a vedea în mijlocul nostru nu numai pe reprezentanții autorităților de stat, cari au fost prezenți la toate întrunirile noastre din anii trecuți, dar și pe reprezentanții altor culte din țară. Intrunirile noastre de până acum aveau un caracter familiar. Prezența între noi a reprezentanților celorlalte culte, cari au preocupări pastorale la fel cu ale noastre, mă îndeamnă să le adresez câteva cuvinte.

Noi suntem reprezentanții Evangheliei Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Biserica noastră a trăit totdeauna în conformitate cu Evanghelia și nimeni nu va putea găsi în trecutul ei vre-o faptă prin care să se fi ridicat cu dușmănie împotriva altor culte. Ea a urmat cu adevărat lui Hristos prin iubire. De aceste simțeminte este călăuzită și astăzi, când avem multe probleme pastorale comune de rezolvit. Să nu uităm că trăim în urma unui război crâncen. Acest război poporului românesc i-a adus bucuria împlinirii visului său secular. Dar pe lângă această bucurie, războiul a avut și pentru noi ca și pentru lumea întreagă, și consecințe rele, cari încă nu au dispărut. Incă mai sunt de vindecat multe din ranele războiului și mai ales rane morale, ale căror doftori suntem noi. Aici, în această direcție, trebuie să ne întindem mâna cu toții, dându-ne seama de greutatea zilelor și de misiunea apostolească a preoțimii.

Cu altă ocaziune eu am folosit o icoană, care mi se pare potrivită să lămurească raportul dintre confesiuni. Icoana a fost bună și văd că se folosesc de ea și alții. Am asemănat cultele cu niște călători, cari pornesc dela poalele unui munte, pe diferite părți, având în plan să atingă culmea muntelui. Câtă vreme se găsesc la poalele muntelui sunt departe unii de alții și nu se văd. Dar cu cât se înalță mai sus pe munte, cu atât se apropie mai mult unii de alții și când vor ajunge în vârful muntelui se vor întâlni și-și vor da mâna frățește, luminați de seninul aceluiași cer. Așa e și cu apropierea dintre diferitele culte creștine. Cu cât vor progresa pe drumul care duce spre culmile idealului evangheliei Mântuitorului, cu atât se vor apropia mai mult unele de altele. Să ne gândim neîncetat la cuvintele sf. apostol *Pavel*: *„Hristos nu s'a împărțit"*. El e unul pentru toți ceice ne închinăm Lui.

Noi nu avem o altă dorință mai mare decât să-l putem duce pe Mântuitorul Hristos în viața de toate zilele a poporului nostru, în sufletul lui, în preocupările lui de fiecare ceas, făcând să trăiască poporul nostru cu Hristos și prin Hristos. Aceasta e cea mai mare operă prin care putem sprijini astăzi însuși statul nostru: de a-i crește cetățeni străbătuți de duhul lui Hristos Domnul. Se arată nori negri la orizont. Și tind să dea năvală spre noi. In fața acestor nori noi nu ne putem apăra numai cu arme fizice. Acestea nu sunt deajuns împotriva demonilor bolșevismului, cari amenință cu distrugere toate bunurile spirituale și culturale ale lumii. Impotriva bolșevismului trebuie opus un front al sufletelor, un front aliniat energic prin aceeaș concepție despre lume și viață. Iată, aceasta este marea misiune a Bisericii în mijlocul primejdiilor de azi.

Să ne înălțăm deci cu cugetul la datoria clipei de față. Să înțelegem chemarea ce ne-o face dreptul la existență a neamului și să fim, ca totdeauna, *paznicii comorilor lui sufletești*.

Mai dăunăzi, la Blaj și apoi la congresul F. O. R.-ului dela Arad, mi-am ridicat cuvântul pentru a cere o *concentrare* a tuturor puterilor vii ale națiunii noastre. Celce nu-și dă seama de această necesitate, nu știe în ce vremuri trăiește. Astăzi fac apel de aici, din apropierea mormântului în care odihnește trupul lui Mihai Viteazul, către slujitorii sfintei noastre biserici, să duceți în mijlocul tuturor împărecherilor, cari ne slăbesc, cuvântul cald al Bisericii, cuvântul iubirii de frate, al strângerii rândurilor între ceice simt românește și creștinește. Suntem datori să înălțăm conștiința de sine și de misiunea sa în lume a națiunii. Suntem datori să-i redăm încrederea în viitorul său. Suntem datori să ne gândim și să lucrăm cu toată seriozitatea la înoirea forțelor morale ale națiunii noastre. Aceasta este cea mai covârșitoare poruncă a zilelor noastre.

Pentru împlinirea ei, noi slujitorii altarului avem datoria să punem în lucrare toată experiența acumulată în tagma noastră conducătoare de suflete, tot entuziasmul și râvna sfântă ce le desprinde în inimile noastre idealul religios căruia ne închinăm, tot spiritul de jertfă ca învățăcei ai Celui ce și-a dus crucea pe Golgota.

Nici când n'am avut mai mare nevoie de o *preoțime capabilă de acțiune* întru îndeplinirea marei sale misiuni în mijlocul dreptcredinciosului nostru popor, ca astăzi.

Statului nostru nu-i cerem altceva decât ca să sprijinească din partea sa această capacitate de acțiune a noastră. Aș fi nedrept dacă n'aș constata că astăzi înclină să ne dee acest sprijin mai mult decât ieri și sperăm că mâine ni-l va da mai mult decât astăzi. Tărâmul de întâlnire și colaborare între stat și biserică este națiunea și ogorul cel larg al vieții acesteia.

Biserica îi aduce națiunii darurile cerului prin cari îi luminează sufletul și-i întărește puterile lui. Statul îi aduce bunurile cari rodesc în alvia vieții naturale.

Precum biserica ocrotește scopurile statului în sufletul cetățenilor, astfel și statul trebue să ocrotească biserica pentru folosul neprețuit ce-l dă spre binele națiunii. Din acest punct de vedere suntem în dreptul nostru să-i spunem statului: Tu ești organul politic al națiunii; prin urmare ești obligat să sprijinești tot ceeace contribue la înălțarea națiunii. Când îți cerem să sprijinești biserica strămoșească și pe slujitorii ei, facem această cerere în interesul superior al națiunii însași, care prin biserică a trăit și dela biserică își poate primi și astăzi energiile morale pe cari nu i le poate da nici o putere de pe lumea aceasta.

Spunem respicat: în acest rol mare ce-l avem în viața sufletească a neamului nu putem fi substituiți prin nimeni. In viața națiunii, noi nu putem fi substituiți prin nici unul din factorii vieții publice. Spunem aceasta nu pentru a ne trufi, ci pentru a sublinia *răspunderea* grea ce apasă conștiința noastră. Dar nimeni și nimic de pe lumea aceasta — nici foamea, nici sabia, nici golătatea, nici moartea — nu va fi în stare și nu vom lăsa să ne șteargă din suflet ori să ne slăbească măcar această covârșitoare răspundere ce o avem pentru sufletul națiunii noastre. Intre orice împrejurări noi suntem hotărâți să rămânem treji la postul nostru. Prin propovăduirea și prin viața noastră vom da mărturie despre Celce ne-a trimis la lucrul Său în lume și vom vesti voia Lui înaintea a tot poporului nostru. Pe El, Domnul și Stăpânul vieții noastre, din a cărui bunătate trăim, sub a cărui ascultare necondiționată stăm și sub a cărui judecată cu smerenie și cu pocăință ne știm zi de zi, îl rugăm cucernic să binecuvinteze adunarea noastră de astăzi și să ne întărească pașii noștri pe cărările pe cari suntem trimiși spre a vesti sfânt numele Său.

M. Sa Regele Carol II, prin vizita și primirea de înălțător entuziasm atât la Praga cât și în alte centre ale Cehoslovaciei, a afirmat în nesiguranța de azi a unor state, *solidaritatea puternică* și prietenia de neclintit care leagă, în cadrul Micei și Perfectei înțelegeri, cele trei țări: România, Cehoslovacia și Jugoslavia, ca organism de propășire și de apărare a unei cauze comune.

Infloritoarea și muncitoreasca țară a Cehoslovaciei lui Masaryk și Eduard Beneș a dat, în timpul din 27 Octomvrie până în 3 Noemvrie a. c., cea mai vie expresie a sentimentelor sale de admirare profundă pentru țara noastră și Suveranul său și a încrederii în puterea unității prieteniei și alianței cu această țară și cu Iugoslavia.

La înapoerea în țară, Suveranul, Marele Voevod Mihai, ministrul de externe dl Antonescu și ceilalți demnitari civili și militari din suita regală, au fost sărbătorește întâmpinați prin gările unde au trecut, astfel la Oradea și Cluj sânt salutați de reprezentanții autorităților locale, între care se găsesc și PP. SS. LL. episcopii Nicolae al Orăzii și Nicolae al Clujului.

Capitala a salutat de asemenea cu însuflețire deosebită, întoarcerea Suveranului sosit din vecina țară a Cehoslovaciei.

Duminecă în 8 Noemvrie, în ziua Sfinților Arhangheli, clerul și credincioșii noștri vor sărbători onomastica și aniversarea a 15 ani de vârstă a Marelui Voevod de Alba-Iulia, *Mihai*, moștenitor al tronului și speranța de mâne a neamului și bisericii noastre.

Rugăciuni cucernice se înalță, și la acest prilej, pentru sănătatea și fericirea mult făgăduitorului vlăstar al Dinastiei române.

In catedrala mitropolitană din *Sibiu*, ca și în toate sfintele biserici din Arhiepiscopie, se vor săvârși, la ora 11 a. m., servicii religioase pentru îndelungă și fericită viață Prințului nostru. Reprezentanții autorităților locale, tinerimea școlară și alți credincioși vor asista la sărbătorire.

Congresul Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna“ la Turda

Incă un pas spre isbândă

poate fi socotit măritul congres al Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», congres ţinut la Turda în ziua de 3 Noemvrie 1936. Cercetat de I. P. S. mitropolit *Nicolae al Ardealului* de PP. SS. episcopi *Nicolae al Clujului* şi *Nicolae al Oradiei*, de mulţi preoţi, veniţi de peste tot, al 15-lea congres s'a desfăşurat în mijlocul unei însufleţiri sănătoase şi a marcat un pas accentuat spre împlinirea grabnică a dorinţelor folositoare neamului şi Bisericii.

Pe plaiuri istorice,

adecă acolo unde au răsunat paşii Voevodului Mihai Viteazul, la Turda, unde a fost ciuntit firul vieţii celui dintâi întregitor de graniţe fireşti pentru neamul nostru, tocmai acolo s'au strâns ceice se încăpăţinează să toarcă mereu mereu firul de tradiţie glorioasă a poporului dintre Tisa şi Nistru. Semnificativă alegere pentru vremurile ce străbatem. Şi pilduitoare. Spre a primi imbărbătare curată, şi alţi fii ai neamului s'ar cădea să se mai strângă din când în când pe plaiurile istorice ale Turzii. Căci numai aşa s'ar mai putea renaşte în fiinţa lor ceeace a trăit viu şi puternic în sufletul Voevodului martir. Şi numai într'o asemenea renaştere ne vom găsi cu toţii solidari spre apărarea unui patrimoniu tot mai mult ameninţat.

Şi la mormântul lui Mihai Vodă

au poposit preoţii congresişti. In zori de zi, ei au lăsat cetatea Turda să se pregătească pentru sărbătoarea dela 3 Noemvrie. Cu paşi grăbiţi, cu inima svâcnind şi sălăşluită pe dea'ntregul în braţele emoţiei curate, abia ţinându-şi răsuflarea, mulţi din preoţi au alergat la movila sub care doarme pe vecie Voevodul providenţial. Iată-i ajunşi. Unul se desprinde din pâlcul slujitorilor altarului, păşeşte încet spre troiţa păzitoare a mormântului şi aşează, acolo, cu smerenia toată, o coroană de flori cu panglică tricoloră şi inscripţia: «Preoţimea ardeleană — Omagiu Marelui Viteaz Mihai». Sub povara amintirilor glorioase, stolul preoţilor cade în genunchi. Clipa de reculegere îşi află aici cel mai puternic şi mai adevărat înţeles. Plânge sufletul preoţilor. Plâng şi ochii lor. Lacrimile celor ce străjuiesc la căpătâiul neamului cad pe movila lui Mihai şi se înfrăţesc cu glia sub care tresare de bucurie celce, pentru o clipă, a însemnat cu sabie de flacără graniţele noastre cele mai fireşti. Apoi, preoţii se ridică. Unul din ei prinde grai şi tălmăceşte simţămintele tuturor. La urmă, o sfântă slujbă închee popasul preoţilor la locul de somn veşnic al Voevodului Mihai cel Viteaz.

Şi aşa, din locul unde, nu de multă vreme, nişte stăpânitori haini îl sileau pe ciobanul român să aşeze stâna oilor, ca să fie spre batjocură unui neam, acum izvoreşte elan curat şi îmbărbătare pentru zile grele.

Preoţii se întorc spre Turda. Dar tăcerea îi stăpâneşte. Desigur, vorbeşte prea tare pământul sfânt peste care ei îşi poartă paşii. De-ar fi să cauţi însă în adâncul conştiinţei lor, ai afla, desigur, că din el se înalţă către cer o rugăciune: «Doamne, Tu care ai netezit cărările spre isbândă ale neamului românesc, trezeşte iară în sufletul credinciosului Tău popor curajul neînfricat al Voevodului Mihai. Căci numai cu virtuţile curate ale celui ce doarme sub glia dela Turda pot fi sfărâmaţi toţi duşmanii văzuţi şi nevăzuţi, cari ne pândesc la toate răspântiile».

La congres s'a decis şi punerea unei plăci comemorative la mormântul marelui Voevod.

Drumul spre catedrală

are o înfăţişare triumfală. Pe clădirile cetăţii istorice flutură sute de drapele naţionale. Populaţia urmăreşte congresul preoţesc aşa cum este urmărit un adevărat eveniment istoric.

La întrarea în curtea catedralei străjuieşte o poartă de triumf. «Intru mulţi ani, Stăpâne!», se adresează inscripţia ei către înaltul ierarh al Ardealului întreg. Fireşte, Turda a mai privit un asemenea alai măreţ şi a tresăltat din temelii doar pe vremea când se adunau acolo, la sfat, «dietele» cele prea vestite ale apăsătorilor populaţiei băştinaşe. Acum însă până şi pietrele cetăţii par'că se răsucesc de bucurie şi strigă: «Iată i pe cei îndreptăţiţi să se adune la Turda şi să ţină sfătuire adevărată pentru cele mai curate nizuinţi româneşti şi creştineşti».

La catedrală,

toată suflarea aşteaptă sosirea *I. P. S. mitropolit Nicolae* şi a *PP. SS. episcopi dela Cluj şi Oradea.* Reprezentanţii autorităţilor, preoţii congresişti, corpul didactic şcolile de toate gradele, etc. — toţi gustă din măreţia clipei. Deodată, clopotele măreţei catedrale încep să glăsuiască, anunţând apropiata sosire a înalţilor prelaţi. Cântă şi muzica. Lumea se descopere cu evlavie. Intr'adevăr, ierarhii veniţi la congres urcă drumul spre catedrală. — «Pe stăpânul...» etc. intonează corul maestrului *I. Iasinschi.* Soborul de preoţi, în odăjdii strălucitoare, iese întru întâmpinare. Venerabilul protopop *Jovian Mureşanu* se apropie şi tălmăceşte bucuria populaţiei şi a preoţimii pentru venirea înalţilor ierarhi la Turda.

I. P. Sf. mitropolit îi răspunde:

«Cu mare bucurie am venit la congresul ce se ţine aici. Am venit cu mare bucurie fiindcă nicicând n'a fost mai mare nevoie de a se ridica într'adevăr conştiinţa apostolatului preoţesc şi prin ea a poporului nostru. Cel dintâi pas îl facem spre altarul Domnului din această biserică. Şi biserica aceasta ne înfăţişează triumful ortodoxiei şi al neamului nostru pe acest pământ. Nu puteam lipsi dela Turda. Căci de ea se leagă cele mai scumpe amintiri din trecutul nostru, amintiri cari ne arată încercarea lui Mihai — reuşită pe o clipă numai — de a-i strânge pe toţi fiii neamului sub un singur scut. In această catedrală să înalţăm acum rugăciuni pentru marele erou şi să cerem o revărsare a duhului său peste întregul nostru popor».

Apoi, I. P. S. mitropolit binecuvintează poporul, şi lumea intră în catedrală, ca să asculte sfânta slujbă arhierească.

Sfânta liturghie

e slujită în sobor. *P. S. episcop Nicolae Popoviciu al Oradiei* slujeşte inconjurat de preoţi şi diaconi. Slujba înalţă prin măreţia ei. Credincioşii o ascultă cu emoţie şi lacrimile bucuriei le scaldă ochii. Lângă toate, se mai adaogă apoi şi predica adâncă a părintelui *Ioan Goron* din Cluj care vorbeşte în chip măestrit despre «Rugăciune».

Deschiderea congresului

o face părintele *Dr. Gh. Ciuhandu,* preşedinte, în sala de festivităţi a prefecturii de judeţ şi în faţa înalţilor ierarhi, a preoţilor şi a unui public distins şi numeros. Cuvântarea părintelui preşedinte vibrează de emoţia şi trezeşte sentimente alese în sufletul asistenţei. Căci ea aduce închinare, omagiu şi flori voevodului Mihai Viteazul. Mai departe, cuvântul de deschidere coboară tocmai la anii de început ai Asociaţiei, înşiră problemele cu cari s'au ocupat diferite congrese şi unele neajunsuri pe cari a trebuit să le învingă ctitoria I. P. Sf. mitropolit Nicolae al Ardealului.

Clipe duioase

sânt acelea pe care le încearcă întreagă asistenţă când părintele Dr. Gh. Ciuhandu reîmprospătează memoria răposaţilor vlădici: *Roman al Oradiei şi Nicolae al Clujului.* Tăcerea coboară în sala de şedinţă, participanţii se îmbracă în ea şi păstrează câteva clipe de reculegerea pioasă.

Clipe de entuziasm

vin să frământe sufletul asistenţei când cuvântul vorbitorului aminteşte Liga antirevizionistă, numele patriotului *Stelian Popescu* şi acela al ministrului înţelegător *Dr. C. Angelescu* In rândurile *ligii* sunt chemaţi să lupte preoţii pentru apărarea graniţelor; pilda dlui Stelian Popescu să o urmeze în această luptă şi să păstreze recunoştinţa dlui Dr. Angelescu, care a stăruit la ridicarea curbelor nedrepte şi se osteneşte acum să cureţe literatura românească de imoralitate.

Zestre sufletească

poate lua preoţimea din duhul marelui Mihai. In lupta împotriva comunismului, sectelor şi revizionismului, zestrea sufletească împrumutată dela Mihai însemnează chezăşia biruinţii definitive. Căci moaştele lui Mihai, dacă sânt o adevărată povară mustrătoare pentru ceice ocupă azi situaţii nemeritate, apoi sânt în acelaş timp un motiv de însufleţire pentru toţi ceice ţin la întregitatea religioasă şi naţională a neamului românesc.

Cuvântul de deschidere al părintelui preşedinte mai aduce salut şi mulţumiri respectuoase înalţilor ierarhi veniţi la congres, precum şi autorităţilor de toate categoriile.

(După aceea urmează cuvântarea I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* pe care o publicăm în fruntea foii de azi după notele sumare luate la congres).

Alte cuvântări arhiereşti

răsună în sala de congres. Vorbesc vlădicii dela Cluj şi Oradea. Iată, în extras, vorbirea P. S. *Nicolae Colan* al Clujului:

«Mă obişnuisem aşa de mult să stau, la congresele preoţeşti, cam ascuns şi să-mi fac cu sârguinţă slujba de secretar general al Asociaţiei, adică o slujbă care, prin felul ei, nu-ţi prea dă prilej să ridici cuvânt. Nici de data aceasta nu m'aş fi îndesat la vorbă, căci e doar de faţă I. P. S. mitropolit Nicolae, care a vorbit şi azi cu tot prestigiul, aşa cum a cuvântat dela întemeerea Asociaţiei şi până acum. I. P. S. a mărturisitt cu delicateţe, că a venit la Turda şi pentru dragostea de a ne vedea pe noi cei mai tineri dintre episcopi şi să se bucure de rodurile grijilor cu cari ne-a petrecut la Sibiu. Oricum ar fi, eu tot nu puteam să nu vorbesc, măcar pentru a i mulţumi de toate cele ce ne-a făcut. Inalt Prea Sfinţite, îl rog pe bunul Dumnezeu să vă aducă mereu în mijlocul nostru, fiindcă această prezenţă însemnează un apostolat elocvent pentru inimile noastre. Tot atât de elocvent ne vorbeşte şi chipul lui Mihai Viteazul, chip despre care a amintit P. C. părinte preşedinte. Şi din apostolatul ce-l trece Mihai peste veacuri, citim mereu dragostea de neam şi lege, lucruri pe cari marele Voevod le-a pecetluit cu jertfa vieţii sale. Când vom căuta să ne facem fiecare un crez din virtuţile trăite în fiinţa lui Mihai, atunci nu vom avea să ne temem de nici un fel de furtună, de ori unde s'ar ivi ea. Pot spune, cu inima împăcată, că Inalt Prea Sfinţia Voastră ne-aţi ridicat la înălţimea acestui crez al lui Mihai.

Morţii au avut şi au o singură putere: să arate cum au trăit. Această putere a lor — deci şi a lui Mihai — lucrează în noi, îndemnându-ne să ne facem conştient şi entuziast datoria către Hristos, neam şi ţară. Cine se potriveşte chipului Mântuitorului, acela este şi bun român, bun cetăţean şi om deplin. Căci Hristos este plenitudinea darurilor dumnezeeşti, plenitudinea virtuţilor de tot felul. Să ne sârguim deci spre această plenitudine, ca să rodim cu folos în viaţă. Căci numai aşa ne vor binecuvânta fraţii de azi şi mâne şi tot numai aşa ne va binecuvânta, din pământul său sfânt, şi Voevodul Mihai».

Cuvântul vlădicului dela Oradea

«Inalt Prea Sfinţitul şi-a început cuvântul magistral cu vorbele: «n'am voit să mi se pună absenţă nici dela această adunare»... Nu voia deci să absenteze nici dela al 15-lea congres al Asociaţiei clerului. Cu adevărat, acesta e un congres, care poate însemna o piatră de hotar. De aceea nu putea lipsi.

Dar azi l-au mai adus aici şi sentimente calde de păstor duhovnicesc. Abia sunt câteva luni de când s'a despărţit de doi fii. Şi acum, păstorul şi părintele a trebuit să ia drumul Turzii, spre a-i vedea pe cei plecaţi din cuibul cald dela Sibiu. Dacă n'a putut absenta Inalt Prea Sfinţitul, apoi cu atât mai puţin puteam lipsi noi. Noi, cari am trăit atâta vreme sub aripa Sa ocrotitoare, să fi lipsit dela acest congres? Nu se putea concepe aşa ceva. Ne mâna aici simţământul de iubire faţă de părintele nostru adevărat. De aceea ne şi simţim cu sufletul plin de bucurie stând alături de acela care cârmuieşte cu înţelepciune şi prudenţă destinele Bisericii din Ardeal. Bine zicea Prea Sfinţitul Nicolae al Clujului însă, că nu eram hotărâţi să ne îmbulzim la cuvânt. Căci, într'adevăr, ce am putea şi ce aş putea spune eu pe lângă cuvântarea bogată ca un fagure de miere, rostită de Inalt Prea Sfinţitul mitropolit? Ce să mai vorbesc eu după Inalt Prea Sfinţitul, care de 30 de ani încoace este adevăratul apostol al Ardealului? Prin «Revista Teologică», demult chema preoţimea la apostolat. Vreme de 15 ani a cârmuit-o prin această revistă. Iar pe ceeace a clădit cu vrednicie s'a ridicat în scaunul vlădicesc dela Sibiu, de unde iarăşi conduce de atâta vreme. Astfel fiind, vârsta actualului vlădică dela Oradea este identică cu vârsta apostolică a mitropolitului Ardealului.

Cum să mai vorbesc apoi şi după Prea Sfinţitul Nicolae al Clujului? Doar mi-a fost profesor timp de patru ani şi apoi coleg mai mare alţi câţiva ani.

Acum însă, dacă am prins a vorbi, trebue să spun că am venit cu grabă din vestul ţării, ca să iau parte efectivă la acest congres, care este menit să creeze un front al apostolilor pentru vremurile de azi. Niciodată n'a fost mai necesar un asemenea front. *Apostolatul* este porunca vremii, atât pentru preoţi, cât şi pentru mireni. Eu ştiu ce zic. Căci viu dintr'o zonă unde sufletele bat cam altfel decât

pe aici, unde şi conştiinţa răspunderii este mai grea decât în alte părţi. Fac apel către preoţimea toată şi o previu să-şi ascută armele duhovniceşti pentru lupta cea mare, care va trebuì să fie dată. Căci neamul românesc se apropie din nou de Golgota. De aceea el trebue să guste şi să înveţe mai întâi durerea în grădina Getsimani. Să nu uite că a purtat totdeauna cununa muceniciei. Şi să ştie, că Dumnezeu ne întinde d n nou paharul jertfelor. Să-l primim după voia Tatălui ceresc.

Preoţimea din trecut a scris cele mai frumoase pagini de istorie naţională. Ea trebue să fie însă şi azi şi în viitor stâlpul de granit al neamului românesc de pe aceste plaiuri. Nu altceva, ci sufletul mă îndeamnă să tălmăcesc senzul jertfei pentru neam, mai ales acum când ne aflăm pe plaiurile unde Mihai şi-a dat viaţa.

Dumnezeu să dea *duh misionar* şi neînfricat preoţimii din Ardeal, ca prin acest duh să se scrie încă o pag nă de aur în istoria neamului nostru».

Saluturi măgulitoare

se desprind apoi, pe rând, din graiul reprezentanţilor autorităţilor de stat, ca şi din acela al diferitelor societăţi şi culte. Iată-l pe dl prefect *Modrigan.* Se spovedeşte sincer, aduce salut în numele guvernului şi al populaţiei din judeţ şi remarcă folosul congreselor preoţeşti mai ales pentru lumea laicilor, cari, la asemenea ocazii, îşi pot ridica gândurile spre curăţenia ceriului. In acelaş mod se rosteşte şi primarul oraşului, *Gentin.* Impresionant este însă cuvântul de salut adus de dl advocat *Popescu-Tudor* în numele Societăţii ortodoxe a femeilor române. Naşte manifestaţii de entuziasm şi salutul adus de *păr. Nicoreanu* în numele Asociaţiei generale a clerului ortodox. In sfârşit, seria saluturilor măgulitoare o închee reprezentanţii cultelor religioase, dela cari se desprinde grija pentru apărarea zestrei creştineşti împotriva duşmanilor ameninţători.

Telegrame

omagiale se trimit:

Majestăţii Sale Regelui CAROL II

Preoţimea ardeleană întrunită în al cincisprezecelea congres al Asociaţiei «A. Şaguna» la altarul de jertfă al lui Mihai Viteazul roagă smerit pe Majestatea Voastră să binevoiască graţios a primi cel mai profund omagiu al nostru şi calde rugăciuni pentru prosperarea slăvitei Dinastii Române şi a ţării.

NICOLAE,
mitropolitul Ardealului
CIUHANDU,
preşedintele congresului.

*

Răspunsul M. Sale Regelui:

I. P. S. S. Mitropolitului NICOLAE

Mulţumirile mele sincere pentru omagiile Asociaţiei Şaguna.

CAROL II.

*

I. P. S. Sale Patriarhului MIRON

Preoţimea ortodoxă din Ardeal întrunită în congres anual la Turda Vă roagă să primiţi expresia omagiului său şi Vă urează zile îndelungate pentru apărarea intereselor superioare ale Bisericei şi slujitorilor ei.

*

Domnului GH TATARESCU prim ministru

Preoţimea ortodoxă din Ardeal întrunită în al 15 congres anual la Turda Vă roagă să binevoiţi a primi respectuoase omagii şi mulţumiri pentru sprijinul acordat, şi apelează la inima credincioasă a D-voastra de a fi sprijinitorul Bisericei strămoşeşti pentru împlinirea justelor ei revendicări.

*

Domnului Dr. ANGELESCU Ministrul Instrucţiunei

Preoţimea Ardeleană întrunită la Turda în congres anual are onoarea să Vă exprime mulţumirile sale profunde pentru înlăturarea curbelor nedrepte şi roagă pe Dumnezeu să Vă ajute să curăţiţi câmpul culturei româneşti şi slova şi şcoala românească de tiparele imunde.

*

Răspunsul dlui ministru:

I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE

Vă mulţumesc cu toată recunoştinţa pentru cuvintele ce mi-aţi adresat cu ocazia întrunirii în congres la Turda a preoţilor ardeleni. Exprim toată satisfacţia mea de a fi putut da sprijinul în rezolvarea dreapt a doleanţelor clerului, fiind adânc convins de rostul covârşitor pe care Biserica şi Şcoala l-au avut şi-l au în viaţa statului românesc.

Dr ANGELESCU,
ministrul instrucţiunii.

*

Domnului VICTOR IAMANDI, Ministrul Cultelor

Preoţimea ardeleană întrunită la Turda în congresul anual are onoarea să Vă exprime profundul său respect şi cele mai bune nădejdi ale sale de stăruitoare apărare a intereselor Bisericii în general şi mai cu seamă a clerului ardelean care luptă cu necontenite neajunsuri isvorâte de sub stăpânirea străină din trecut.

*

Răspunsul dlui ministru:

I, P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE

Rugându-Vă să primiţi caldele şi recunoscătoarele mele mulţumiri pentru sentimentele alese şi pentru încrederea pe care preoţimea ardeleană mi le exprimă prin glasul Inalt Prea Sfinţiei Voastre, ţin să Vă asigur şi cu acest prilej de neclintita mea solicitudine pentru interesele superioare ale Bisericii noastre naţionale, precum şi de râvna stăruitoare pe care voiu depune pentru promovarea legitimelor şi dreptelor revendicări ale clerului ortodox transilvănean care a fost şi a rămas un strălucit exponent al idealurilor româneşti în această parte a ţării.

VICTOR IAMANDI,
ministrul cultelor

*

Domnului STELIAN POPESCU, directorul ziarului «Universul»

Plini de admiraţie şi recunoştinţă pentru opera de luminare patriotică şi de apărare naţională ce săvârşiţi prin coloanele «Universului», preoţii ardeleni, întruniţi în congres anual la Turda Vă exprimă profundă recunoştinţă şi urări de isbândă deplină şi este alături de Dvoastră în lupta naţională ce duceţi.

Ospăţul

pentru întremarea fizicului este un adevărat prilej de bucurie. Inalţii ierarhi gustă din darurile Domnului alături de preoţii congresişti şi de reprezentanţii populaţiei din Turda. Fără fast, fără prea multe amănunte de stânjineală în vorbe şi în mişcări, ospăţul dela Turda are darul să reîmprospăteze chipul agapelor creştineşti. Şi aici ridică vorbă înţeleaptă I. P. S. mitropolit Nicolae. Nu pentru alte pricini, decât pentru a închina, împreună cu toţi cei de faţă, în sănătatea Mariei Sale Vodă *Carol* al II-lea. Deasemenea se ridică şi cuvântul FOR-ului prin dl *Dr. Lazăr Chirilă.* Iar vorbă înţeleaptă, ca totdeauna, mai rosteşte şi dl *Popescu-Tudor* şi părintele *Nicoreanu.*

„Ortodoxia şi necazurile ceasului de acum"

este teza pe care o prezintă, după masă, părintele Teodor *Ciuruş* din Rusu Bârgăului. Cuvintele conferinţei subliniază legătura indestructibilă dintre românism şi creştinism ortodox, arătând că poporul nostru a triumfat prin vremi grele datorită numai unităţii sale de credinţă. In ceasul de faţă însă neamul românesc şi ortodox trebue să lupte cu trei mari necazuri: comunismul, sectele. şi ideia revizionistă. Aceste necazuri însă nu reprezintă o primejdie numai pentru Biserică, ci mai ales pentru stat. Deaceea, Biserica şi statul trebue să-şi dea mâna frăţeşte şi să ducă împreună lupta de isbândire din necazurile ceasului de acum.

Contribuţii preţioase la teza de mai sus aduc: dl Popescu-Tudor, păr. Ciuhandu şi păr. Nicoreanu.

Prilej de meditaţie

îmbie referatul păr. *Gh. Secaş* din Sibiu. Referatul accentuează «Importanţa chemării preoţeşti» după cuvintele evanghelistului Luca, la cap. 10. Simţit, adânc, sugestiv, referatul înalţă şi cucereşte. Preoţimea se simte în preajma Domnului, trăeşte cu El şi se întăreşte în convingerea că fără de El nici o isbândă nu este cu putinţă.

Raportul general

înfăţişează roadele activităţii de un an ale Asociaţiei clerului «A. Şaguna». Il citeşte părintele secretar *I. Bânda.* Intâiul capitol al raportului general zugrăveşte cu claritate icoana situaţiei de azi şi înşiră greutăţile cu cari trebue să lupte Biserica în ceasul de faţă. In altă înşiruire de idei, el pomeneşte numele vlădicilor adormiţi: Roman al Oradiei şi N colae al Clujului, cărora le închină pasagii de omagiu şi meritată recunoştinţă. La acest punct, congresiştii sânt cuceriţi de tăcere şi gândurile lor petrec în lumea dreptilor amintirea celor doi patriarhi ai Bisericii ortodoxe române.

Deodată însă sala răsună de furtuna ovaţiilor. Acest moment coincide cu acela când raportul general menţionează numele noilor episcopi dela Cluj şi Oradea: PP. SS. Nicolae Colan şi Nicolae Popoviciu. Raportul omagiază în mod deosebit personalitatea P. S. Nicolae Colan, care a ostenit atâţia ani în calitatea de secretar general al Asociaţiei.

Torcând firul expunerii, raportul remarcă în amănunţime activitatea secţiilor. Se opreşte asupra chestiunii bugetare, catehizaţiei, ligii antirevizioniste, căminului dela Bazna, activităţii din eparhiile dela Cluj şi Arad etc. şi face un adevărat apel pentru organizarea grabnică a Asociaţiei în eparhia Caransebeşului. Inainte de închiderea congresului soseşte părintele *Guciujna* care aduce salutul clerului din Basarabia.

După raportul cassei, care înfăţişează situaţia materială a Asociaţiei în chip limpede, doleanţele preoţimii se cristalizează în următoarea

Moţiune

Asociaţia «A. Şaguna» a clerului ortodox român din Ardeal întrunit în al 15-lea congres anual la Turda în 3 Noemvrie 1936 îşi exprimă viile sale sentimente de recunoştinţă faţă de On. guvern al Ţării pentru bunăvoinţa cu care a împlinit cel puţin o parte din justele revendicări ale Bisericii şi ale clerului ei, ştergând cele două curbe speciale nedrepte şi-şi mărturiseşte nădejdea că On. guvern şi în special dl Ministru al Cultelor, Victor Iamandi, ajutat de secretarul general Pr. Petre Partenie, vor dovedi aceeaş înţelegere şi solicitudine în împlinirea tuturor doleanţelor pe cari le mai are Biserica noastră dreptmăritoare şi slujitorii ei.

Asociaţia noastră se declară solidară cu Asociaţia generală a clerului în lupta ce o duce pentru revendicările Bisericii şi ale slujitorilor ei şi doreşte o cât mai urgentă federalizare *a tuturor asociaţiilor eparhiale din ţară spre a face un front comun în toate cauzele cari privesc interesele superioare ale Bisericii şi ale slujitorilor ei.*

Preoţimea cere On. guvern:

1. Să se achite gradaţiile şi ajutoarele familiare restante şi curente din prima a lunei ce urmează după data la care s'a făcut anunţarea, ca şi la corpul didactic, gradaţiile nefiind un ajutor, ci parte integrantă din salar.

2. Să se acorde salar tuturor preoţilor nou instituiţi în decursul anului şi să se ia în buget salarul preoţilor dela parohiile vacante, căci în păstorirea sufletelor nu poate fi vacanţă. Aceasta cu atât mai vârtos cu cât leafa preoţilor decedaţi acopere necesităţile de plată a preoţilor începători. In anul bugetar 1936/7 s'a acordat salar numai la 30% din cei instituiţi.

3. Legiferarea armonizării salariilor clerului de toate gradele, conform pregătirii şi funcţiunii ce ocupă, cu consultarea Asociaţiei clerului din Ardeal şi salarizarea preoţimei integral de stat în conformitate cu rolul ei important în viaţă neamului, cu ştergerea congruei.

4. Să se acorde salar şi cântăreţilor bisericeşti din Ardeal, cel puţin absolvenţilor şcolilor de cântăreţi, precum şi celor din Săcuime, unde este o situaţie excepţională şi celor dela oraşe.

5. Preoţimea din Ardeal să fie înscrisă cu noul an bugetar la Casa gen. de Pensiuni a Statului în condiţiuni egale cu ceilalţi funcţionari publici.

6. Să se respecte arondarea protopopiatelor existente din Mitropolia Ardealului şi protopopilor titulari să li se acorde diurna legală.

7. Repararea integrală a nedreptăţilor trecutului în conformitate cu art. 31 din Legea cultelor: numărul sufletelor, a averii şi a nevoilor reale a diferitelor culte, fără a le face pendente de situaţia bugetului.

8. Să se repare nedreptăţile din trecut ale Bisericii ortodoxe faţă de celelalte culte în ceeace priveşte numărul protopopilor, consilierilor, funcţionarilor bisericii etc.

9. Să se acorde şi preoţilor tratamentul pe care — conform Legii din Monitorul Oficial Nr. 73 din 1935 — se acordă învăţătorilor din Sacuime, Munţii Apuseni şi Zona culturală.

10. Să se ia în buget salar pentru preoţii misionari, posturi suprimate în 1931. Aceste posturi sunt absolut indispenzabile astăzi când sunt cunoscute tendinţele diferitelor secte şi a diferitelor curente subversive cari bântue societatea omenească şi pentru îndrumarea activităţii misionare a preoţilor.

11. Intrucât absolvenţii Academiilor teologice ort. din Ardeal au o pregătire egală cu a absolvenţilor Facultăţilor de teologie, să li se acorde dreptul de a se prezenta la examenul de capacitate pentru religie prevăzut pentru şcolile secundare, aşa cum s'a acordat absolvenţilor Academiilor gr.-cat. din Ardeal.

Să se acorde dreptul Acad. teol. de a conferi titlul de licenţă.

12. Să se atribue fondurilor de pensiuni din Ardeal noimea dela salarii, care din 1930 începând s'a acordat fondului de pensii al Statului.

13. De oarece cultele minoritare sânt recunoscute de stat cu drepturi egale cu Bis. Ortodoxă Dominantă,

Şi de oarece Biserica Ortodoxă a fost secularizată în profitul statului, cerem ca şi bisericile cultelor minoritare să aibă averile secularizate, pentruca astfel ajungând egale în îndatoriri cu Bis. Ortodoxă, să poată cere drepturi egale.

14. Să se intervină cu toată energia pentru aducerea în ţară cât mai de vreme a Fundaţiunei Gojdu, pe care o deţine în mod arbitrar statul maghiar.

Intrucât nu s'a restituit fundaţiunea, On. Guvern să sisteze salariile şi pensiunile funcţionarilor unguri până la achitarea pe această cale a fund. Gojdu.

15. Denunţarea Concordatului şi acordului cu Roma, fiind cu totul dăunător interesului Statului şi al Bisericii.

16. Desfiinţarea cât mai urgentă a tuturor organizaţiilor francmasone din ţară, fiind anticreştine şi antinaţionale.

17. Observarea scrictă a repausului duminecal.

18 Indepărtarea din învăţământul de toate gradele a tuturor profesorilor şi învăţătorilor comunişti, sectanţi şi ateişti, şi eliminarea din toate şcolile ţării a elevilor cari profesează idei comuniste, sectare şi ateiste.

19. Să ia cele mai aspre măsuri contra tuturor organizaţiunilor antinaţionale şi anticreştine, cari sapă la temelia Statului şi la schimbarea ordinei sociale de astăzi.

Preoţimea roagă insistent pe I. P. S. Sa şi PP. SS. LL. chiriarhi s binevoiască a repeta intervenţiile solidare la forurile în drept până la realizarea integrală a drepturilor sfintei noastre Biserici.

Preoţimea roagă On. Guvern şi în special pe dl Ministru al Cultelor să ia în dreaptă judecare justele doleanţe ale ei şi ale Bisericii şi să le soluţioneze după dreptate cât mai urgent, căci nedreptăţile pe cari le îndură de mulţi ani, o dor şi jignesc nespus de mult.

Se procedează apoi la alegerea membrilor comitetului Asociaţiei pe 1 an, fiind aleşi aproape toţi cei vechi.

Noaptea coboară acum peste Turda. Şi tăcerea. Congresul e pe sfârşite. Părăsind sala, preoţii grăbesc spre satele lor. Cu nădejdi de mai bine? Firește... Căci doar Dumnezeu n'a părăsit nicicând neamul românesc şi creştinesc. Cum l-ar părăsi deci acum, în aceste ceasuri grele?...

Diacon **D. Călugăr**

Probleme-Recensii-Comentarii

Cu binecuvântarea sfintei noastre Biserici *s'a făcut Joi, în 5 l. c., deschiderea solemnă, pentru anul şcolar 1936|37, a cursurilor universităţii din capitala ţării.*

Slujba aceasta religioasă, prin care credincioşii ortodocşi obişnuesc să-şi sfinţească munca, ogorul şi casa, a fost săvârşită, în prezenţa I. P. S. Patriarh Miron şi a altor distinse personalităţi ale vieţii publice din Bucureşti.

Astfel generaţia conducătoare de mâne, reluând firul trecutului care poartă vie lumina credinţei, îş începe lucrarea anuală, pregătindu-se sufleteşte, spre a fi cât mai folositoare neamului, ţării şi bisericii sale.

Din partea noastră, nu putem, decât să salutăm cu însufleţire biruinţa duhului creştin la conducătorii universităţilor româneşti.

*

In lipsă de comentarii, măcar ermeneutică! — In sfârşit a apărut, adevărat prea scumpă, traducerea Bibliei într'o românească bună în ediţia Sfântului Sinod, după ce a Noului Testament s'a dat tot aşa de bine de scriitorul Gala Galaction înainte cu câţiva ani. E îmbucurător de pildă a vedea rostită pe româneşte mărturisirea fiului risipitor: „Greşit-am împotriva cerului şi împotriva ta", în vreme ce ne-am obişnuit cu fraza străină, în spiritul limbii ebraice: Greşit-am la cer şi înaintea ta".

Şi totuşi câte cuvinte şi fraze obscure rămân neschimbate fără să li se arate înţelesul adevărat, care îl au în uzul biblic. Astfel *iconomul nedreptăţii, mamonul nedreptăţii* din Luca cap. 16. Încă la *Xenophon* citim: *cai nedrepţi, sclavi nedrepţi* cu înţelesul uzului grecesc al vorbirii: cai şi sclavi neadevăraţi. Cât de puţin potrivit e atributul nedrept la iconomul, care şi-a înşelat mişelește stăpânul, şi cât de nepotrivit e la mamon sau avere, neavând averea voinţa de a fi nedreaptă! Explicarea veche (Bisping) că averea se câştigă prin nedreptate, e forţată. Şi apoi fraza întreagă dela Luca cap. 16 v. 9: «*Faceţi-vă prieteni din mamonul nedreptăţii*», ar putea să-i dea cuiva în gând, că Hristos ar fi îndemnat la furt pentru a se folosi spre bine. Prin urmare în exemplele citate avem să înţelegem: iconomul neadevărat sau necinstit, şi averile neadevărate în contrast cu cele sufleteşti, care sunt bunurile adevărate.

Dar traducerea nici n'ar putea să lămurească toate cuvintele şi frazele. Pentru aceasta sunt comentariile. Dar avem noi comentarii în româneşte? Avem abia la unele din cărţile Vechiului şi Noului Testament, şi nu la toate. Ele sunt tot în curs. In limbile apusene Biblia îşi are serii de comentarii. In limba germană îşi face apariţia un comentariu la întreaga Biblie, cu aplicaţii la vremile de acum. Ce bine ne-ar face şi nouă astfel de comentariu în româneşte! Cât de mult ne-ar lega sufletul de Scriptură!

Dar la noi e departe timpul ca profesorii de specialitate biblică să se mai angajeze la comentarii biblice în lipsă de sprijin, de organizare, de solidarizare, afară dacă ar intervenì şi aici Sfântul Sinod.

In aceste împrejurări, cu lipsă de comentarii, aceia cari doresc a se ocupa cu şi a o înţelege şi în deosebi cei cu chemarea de a da înţelegerea textului biblic, preoţimea noastră, întrucât n'au posibilitatea de a recurge la comentarii în limbi streine trebue să se ajute cu cunoaşterea bună a legilor explicării biblice.

O cunoaştere bună a acestor legi dă ermeneutica biblică, recunoscută cea mai completă, a profesorului de academie teologică din Arad, *Dr. Iustin I. Suciu.* Costă abia 50 lei şi se poate procura din librării sau dela autor, plus porto 10 lei. Intre altele ea lămureşte o mulţime de exemple ale uzurilor biblice de vorbire.

In felul însă cum ne găsim azi, fără comentarii şi fără călăuzirea ermeneuticii, suntem lipsiţi de cheile înţelegerii cuvenite a celei mai necesare cărţi a vieţii, ce este Sfânta Scriptură.

In lipsa comentariilor măcar ermeneutică!

Un teolog.

*

Redacţia paginii Bisericii dela „Universul" comentând, în numărul de Sâmbătă 31 Octomvrie c., moţiunea FOR-ului dela Arad îşi permite să anunţe, nu fără vădită plăcere, că Academiile teologice din Ardeal sunt pe cale a fi înlocuite cu o Facultate teologică la Cluj. Asigurăm redacţia paginii Bisericii dela „Universul" că acel lucru nu se va întâmpla, pentrucă nu-l vrea Biserica ortodoxă ardeleană şi împotriva ei nu se poate legifera într'o chestiune care o priveşte în primul rând pe ea. In această legătură facem întrebarea: ale cui concepţii le reprezintă în această chestiune redacţia susnumitei pagini? Noi ştim că pagina aceea stă sub auspiciile bisericii şi e susţinută material de toată Biserica. Redactorii n'au voie prin urmare să-şi permită, la colţul oficios, luxul opiniilor personale, mai ales când sunt contrare intereselor bisericii.

*

Afirmaţii gratuite. — In ziarul «*Ţinuturi secuizate*», cineva afirmă, într'o totală necunoştinţă de fapte, că Mitropolia noastră — ca şi cea din Blaj — n'ar fi făcut nimic pentru românii secuizaţi. Probabil că autorul articolului e de puţină vreme în secuime, sau a trăit în izolare de viaţa din acele ţinuturi. De aceea ar fi trebuit să-şi ia informaţiuni când s'a apucat să scrie. Ar fi aflat astfel că Mitropolia din Sibiu a făcut mult pentru românii secuizaţi. I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae a mutat, îndată ce-a venit în fruntea bisericii, protopopiatul din Covasna în Sf. Gseorghe în centrul public al Trei Scaunelor. A înfiinţat apoi un al doilea protopopiat în Târgul-Săcuiesc şi le-a înzestrat pe ambele cu case protopopeşti corespunzătoare. Prima mare vizitaţie canonică a făcut-o, în 1922, în Săcuime, luând pe rând fiecare parohie, cercetând, animând cu cuvântul, însufleţind populaţia românească. A fost apoi în alte câteva rânduri la sfinţiri de biserici. S'a înfiinţat şi organizat mai multe parohii şi filii, dându-li-se preoţi. Mitropolia din Sibiu a adus cea dintâi în preocuparea publică problema secuiască şi a inzistat continuu asupra ei. — Acestea sânt fapte pe care câteva fraze cu ifose nu le pot anula.

*

Marina I. Lupaş: Un episod din istoria diplomatică italiană în legătură cu Principatele române. Bucureşti, 1936.

Lucrarea aceasta arată cu destulă bogăţie de amănunte lupta purtată pe teren diplomatic de anumite personalităţi italiene, pe la mijlocul veacului 19-lea, pentru câştigarea Lombardiei şi a Veneţiei. Lupta aceasta s'a dus, uneori paralel, alteori succesiv, în cele trei capitale ale ţărilor puternice pe atunci (ca şi astăzi) şi anume: Londra, Paris şi Viena. Interesant este că totdeauna s'a tratat eliberarea din mânile Austriei a ţinuturilor italiene şi problema s'a pus în legătură cu Principatele române şi anume: Austria să primească în schimbul cedării Veneţiei teritoriile dela gurile Dunării, adecă Principatele române.

Problema e tratată logic şi cât se poate de clar, prin ceeace dşoara Marina I. Lupaş se dovedeşte că nu poartă numai numele marelui nostru istoric ardelean, dar că a moştenit şi calităţi înalte dela vrednicul ei părinte Ioan Lupaş.

INFORMAŢIUNI

Hotărâre pilduitoare a luat de curând I. P. Sf. Mitropolit *Nicodem* al Moldovei, când a dispus ca toate prăvăliile şi locuinţele din clădirea mitropolitană dela Iaşi să fie închiriate *numai la creştini.* Eată o faptă grăitoare, ce aşteaptă să fie urmată de toate forurile înţelegătoare, care administrează bunuri *bisericeşti* în ţara noastră.

Adunarea invalizilor, văduvelor de răsboi şi foştilor luptători şi voluntari din judeţul Sibiu se ţine Duminecă în 8 Noemvrie 1936, la ora 8 dimineaţa în Piaţa Regele Ferdinand în Sibiu. Eventuale dorinţe se pot preda în scris, în ziua de Duminecă, conducătorului adunării, dlui preşedinte căpitan invalid Apostol Zamfir, care va deschide congresul.

Societatea „Credinţa Ortodoxă", a studenţilor Academiei teologice române din Cluj şi-a constituit noul comitet, alegând de preşedinte pe Ioan Maloş an IV, vicepreşedinte Vasile Avram an III, secretar general Iuliu Coman an II, secretar de şedinţă Filip Melnic an I, cassier I. Ioaniciu an IV, bibliotecar I Gheorghe Lupşe an II, bibliotecar II Florin Salvan an I, controlor Emil Macavei an IV, econom Iuliu Chiuhan an II; — preşedintele secţiunii literare: Gheorghe Oneţiu an III, preşedintele secţiunii muzicale Savu Savu an IV, preşedintele secţiunii de propagandă Florian Geomolean an IV.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 8 Noemvrie 1936, va predica părintele *Gh. Secaş.*

Conferinţă publică. Duminecă seara, în 8 l. c., ora 6, în sala prefecturii judeţului, conferenţiază dl profesor dela universitatea din Cluj, *Eugeniu Speranţia,* despre: Incredere ca putere sufletească.

Misionare

In atenţiunea fraţilor preoţi

1. In legătură cu misiunea din Sibiel. Duminecă 11 Octomvrie am făcut o vizită părintelui Tr. Popovici în Sibiel. Am slujit împreună sfânta liturghie, am vorbit poporului credincios.

Ceeace m'a mulţumit, a fost vrednicia preoţească, pe care am văzut-o la părintele Popovici. Impreună făcusem teologia, astfel încât îl cunoşteam. Văzându-l acum însă, după 9 ani de preoţie, m'am bucurat din suflet, constatând identificarea fratelui meu întru preoţie cu slujba înaltă ce deţine. Parohienii îl cinstesc, iar în parohie domneşte pace desăvârşită.

Fiind în acea zi convocat şi cercul învăţătorilor, programul de după masă, s'a alcătuit frăţeşte şi a reuşit minunat, spre mulţumirea ascultătorilor.

2. Tâlcuirile evanghelice, apărute în anul trecut sub semnătura «*Părintele Ciprian*» au fost elogios apreciate din mai multe părţi. Atragem acum din nou atenţiunea P. C. fraţi preoţi asupra tâlcuirilor, din anul acesta bisericesc, tâlcuiri ce apar regulat în „Oastea Domnului" sub semnătura părintelui A. Radu din Teliu. Nu voi elogia eu aceste tâlcuiri, dar le recomand cu căldură tuturor.

3. In legătură cu gazetele „Lumina Satelor şi „Oastea Domnului", ţin să atrag atenţiunea P. Cuc. fraţi preoţi asupra articolelor ce le publicăm în aceste gazete, articole semnate de preoţi ca I. Gafton, Gh. Paschia din Bucureşti, N. Şerpoianu, I. Alexandrescu din Buzău, apoi de fruntaşi mireni, ca Lascarov-Moldovanu, I. G. Oprişan din Bucureşti. In actuala frământare cu „trifiştii", articole ca cele amintite, pot fi folosite pentru a se aduce la tăcere agenţii neastâmpăraţi ai neascultării.

4. Fraţii preoţi, cari în parohiile lor au grupări mai mari de ostaşi şi unde ostaşii doresc să fie convocate adunări, să ia contact din vreme ca ostaşii şi adunările să fie convocate cu câte 2 săptămâni înainte, cu aprobarea parohului.

Preot **Gh. Secaş**
misionar eparhial.

Ad. Nr. 240—1936 (54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a, **Bogata olteană** cu filia **Dopca,** protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Intregirea salarului de către stat.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre.
3. Birul preoţesc, fixat la câte 20 l. porumb şi 20 l. ovăs — de fiecare familie din materă şi filie.
4. Patru stânjini lungi lemne de foc, doi — aduşi de comună, transportul altor doi — privind pe preot.
5. Stola obişnuită în protopopiat.
6. Casă parohială cu supraedificate gospodăreşti.

Concurenţii îşi vor înainta în termen cererile de concurs, însoţite de actele necesare, anexând şi cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Avizând oficiul protopopesc, candidaţii se vor prezenta în parohie, în zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Cohalm (Rupea), 27 Oct. 1936.

Alex. Brotea
protopop

Nr. 385—1936 (53) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a în comuna **Dobârca,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 12 jugăre.
3. Venite stolare statorite pentru protopopiat.
4. Nefiind casă parohială, parohia plăteşte chirie.
5. Lemne de foc: 1 soarte gratuit, 2 stânjini, până dă primăria la toţi funcţionarii; aduse acasă de parohie.

Concurenţii să se prezinte la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul. Cererise se vor înainta la oficiul protopopesc cu autorizaţia prealabilă a I. P. Sf. nostru arhiepiscop şi mitropolit.

Dobârca, la 18 Octomvrie 1936.

Cu consensul meu

Avm. S. Pecurariu
protopop

Consiliul parohial ortodox român

Ioan Preda
adm. par.

Nr. 420—1936 (55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Brâznic,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest oficiu sânt următoarele:

1. Intregirea salarului dela stat.
2. Casă parohială corespunzătoare.
4. Sesie parohială 9 jugăre cad. 973 □ arător şi grădini.
4. Folosirea cimitirului vechi.
5. Un teren arător de $1^1/_2$ jugăr din pământul bisericii în hotarul comunei Stretea, ca răscumpărare de adău.
6. Venitele stolare stabilite şi aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele prescrise şi cu binecuvântarea arhierească de a putea candida, se vor înainta în termin subsemnatului oficiu, ear concurenţii se vor prezenta în parohie — cu avizul protopopului — spre a face cunoştinţă cu parohienii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 31 Octomvrie 1936.

Iosif Morariu
protopop

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane